

میزگرد بررسی چالش های مشاغل سخت و زیان آور با محوریت (۴ درصد حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور) برگزار شد

میزگرد چالش های پرداخت ۴ درصد حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور با حضور اعضای کمیته بدوی مشاغل سخت و زیان آور آذربایجان شرقی، شامل نماینده اداره کار، نماینده تامین اجتماعی، کارشناس بهداشت حرفه ای شبکه بهداشت و درمان، نماینده کارگران و نماینده کارفرمایان در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

در ابتدای این نشست عبد حافظ؛ معاون روابط کار اداره کل کار، تعاون و رفاه اجتماعی استان به تشریح دستورالعمل مصوبه هیئت وزیران در خصوص مشاغل سخت و زیان آور پرداخت و گفت: مواجهه مداوم با مواد خطرناک شیمیایی، آلاینده های صوتی و... برخی از مشاغل را در ردیف سخت و زیان آور قرار می دهد، چرا که به مرور زمان کارگران فعال در این مشاغل دچار آسیب های جسمی و روحی می شوند و به همین دلیل برای این افراد، زمان بازنشستگی قبل از موعد در نظر گرفته می شود.

وی ادامه داد: مشاغل سخت و زیان آور به دو دسته تقسیم می شوند: مشاغلی که ذاتا سخت و زیان آور هستند و شاید با به کارگیری تمهیدات بهداشتی و ایمنی از سوی کارفرما، تا حدودی آسیب های ناشی از کار کاهش یابد اما همچنان جزو مشاغل سخت و زیان آور محسوب می شوند. دوم مشاغلی که ذاتا جزو مشاغل سخت و زیان آور نیستند، به بیان ساده تر در این نوع مشاغل می توان با انجام تمهیدات بهداشتی و ایمنی، سخت و زیان آور بودن آنها را از بین برد.

لزوم تغییر یا اصلاح برخی از قوانین مشاغل سخت و زیان آور

در ادامه مهدی امینی؛ نماینده کارفرمایان در کمیته بدوی مشاغل سخت و زیان آور استان، نحوه فعالیت هیئت های بدوی را چنین تشریح کرد: کمیته تأیید مشاغل سخت و زیان آور در اداره کار مستقر است که اعضای آن عبارتند از نماینده اداره کار، نماینده تامین اجتماعی، کارشناس بهداشت حرفه ای شبکه بهداشت و درمان، نماینده کارگران و نماینده کارفرمایان است که با رای موافق یا مخالف آنها مشاغل در زمره گروه الف یا ب قرار می گیرند. با این حال نظرات کمیته چه از سوی کارگران و چه کارفرمایان ظرف 15 روز کاری پس از اعلام نتایج، قابل اعتراض است، در غیر این صورت مصوبات جلسه لازم الاجرا است.

وی با اشاره به لزوم تغییر یا اصلاح برخی از قوانین در حوزه مشاغل سخت و زیان آور گفت: در حال حاضر عمده ترین چالش کارفرمایان و کارگران در این زمینه، پرداخت 4 درصد حق بیمه اضافی برای این مشاغل است که کارفرما موظف است در آخر خدمت این مبلغ را به صورت یکجا و بر اساس آخرین حقوق دریافتی کارگر به او پرداخت کند. و این قضیه تبدیل به چالشی برای کارفرمایان شده است، چرا که پرداخت تمام هزینه ها به صورت یکجا برای کارفرمایان مشکل است، در واقع پرداخت سهم 4 درصدی مشاغل سخت و زیان آور در پایان هر ماه یا سال، برای کارفرمایان به دلیل کم بودن مبلغ از یکسو و متناسب بودن هزینه در نظر گرفته شده با شرایط اقتصادی جامعه و درآمدی کارگران راحتتر است. اما متأسفانه اکنون به دلیل اینکه مابه تفاوت 4 درصدی حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور با بیمه مشاغل دیگر بر اساس قانون به سال آخر خدمت کارگر موقوف می شود، کارفرمایان را با مشکل مواجه کرده است و همین امر باعث می شود، پرداخت این وجه برای برخی از کارفرمایان امکانپذیر نیست، در این شرایط کارگران مجبور می شوند، برای لحاظ شدن سوابق در پایان خدمتشان، سهم 4 درصد را از جیب خود به تأمین اجتماعی پرداخت کنند و سپس کارگران از کارفرمایان شکایت کرده و از سوی مراجع قضائی، کارفرمایان دچار مشکل می شوند.

حجم درخواست های کارگران برای مشاغل سخت و زیان آور در استان سرسام آور است و هیچ اهرمی برای کنترل از سوی دبیرخانه مشاغل سخت و زیان آور (اداره کار) وجود ندارد

جلال نژاد عباسی؛ رئیس اداره مستمری و فنی تأمین اجتماعی آذربایجان شرقی در این میزگرد در خصوص نحوه و فرایند رسیدگی به درخواست ها و پرونده ها در رابطه با مشاغل سخت و زیان آور، با بیان اینکه حجم درخواست های بررسی در این زمینه از سوی کارگران در استان ما سرسام آور است، گفت: اینکه تعداد وسیعی از افراد مایل به ثبت در مشاغل سخت و زیان آور هستند، در آینده می تواند از لحاظ کمبود نیروی کار برای صنایع تهدید محسوب شود، چرا که این میزان بازنشستگی و خروج از محیط تولید با میزان جذب نیروی کار متوازن نیست.

فعالیت 8 شرکت خدمات سلامت کار در استان

دستوری؛ رئیس گروه مهندسی بهداشت حرفه ای استان در این جلسه به تشریح نحوه بررسی مشاغل سخت و زیان آور از سوی بازرسان ماده ۲ آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور پرداخت و گفت: اولین قدم برای بررسی، انجام بازدید از محل و بررسی مستندات موجود در شرکت و تطابق آنها با استانداردهای موجود کشور است که در این خصوص یکی از مستندات مهم، دفترچه های آلاینده سنجی است و در حال حاضر هشت شرکت آلاینده سنجی دارای مجوز از معاونت بهداشت در استان فعالیت دارند و اسامی آنها در سایت معاونت بهداشت در دسترس عموم است.

وی گفت: با توجه به تفاوت در شرایط و محیط کاری در کارگاه ها و به استناد ماده ۱۵ آیین نامه مشاغل سخت و زیان آور، تسری و تعمیم مشاغل مشابه مقدور نیست. دستوری افزود: با رعایت موازین بهداشت حرفه ای در کارگاه ها و اصلاح شرایط، کارفرمایان می توانند هم در جهت کاهش و حذف صفت سخت و زیان آوری مشاغل قدم موثر بردارند و هم در جهت صیانت و حفظ نیروی کار که سرمایه ملی محسوب می شوند، مفید واقع شوند و این حرکت، یک اقدام برد-برد، هم به نفع کارگر و هم به نفع کارفرما است. وی گفت: هر دفترچه آلاینده سنجی در زمان خود ملاک استناد بوده و در شرایطی که سال های قبل اندازه گیری صورت نگرفته باشد، اولین آلاینده سنجی به همراه برگه گزارش بازرسان در آن زمان ملاک اظهار نظر خواهد بود.

کارفرمایان درک مناسبی از شرایط کارگران دارند

چنگیز قاسمی؛ نماینده کارگران در کمیته های بدوی بررسی و تطبیق مشاغل سخت و زیان آور و رئیس هیئت مدیره کانون همهانگی شوراهای اسلامی کار استان در این نشست

گفت: هم کارگر و هم کارفرما در یک کشتی نشسته اند و در صورت بروز مشکلی تبعات آن شامل هر دو گروه خواهد شد. خوشبختانه در استان ما بیشتر کارفرمایان، درک مناسبی از شرایط کارگران دارند و حتی در زمینه اجرای قانون مشاغل سخت و زیان آور پیش قدم هستند. من به عنوان نماینده جامعه کارگری می گویم که هیچ یک از ما حاضر نیست در شرایط آلوده و نامناسب کار کند و ما نیز تمایل داریم تا با انجام برخی تمهیدات، شاخص سلامت محیط کار بهبود یابد، حتی اگر از لیست مشاغل سخت و زیان آور خارج شویم. وی گفت: مشکل اصلی ما در حال حاضر موکول کردن پرداخت 4 درصد حق بیمه سخت و زیان آور به زمان بازنشستگی است. وی گفت: مشکل اصلی در حال حاضر نحوه پرداخت سهم 4 درصد مشاغل سخت و زیان آور است، چرا که ممکن است طی مدت فعالیت کارگران، برخی کارگاه ها تعطیل شوند، یا یک کارگر ممکن است به صورت ثابت در یکجا مشغول نبوده و تا زمان بازنشستگی در چند کارگاه مختلف کار کرده باشد، در این صورت در حق کارگر اجحاف خواهد شد.

قاسمی همچنین از عدم همکاری برخی از کارفرمایان در ارائه پرونده کارگران به بازرسان تامین اجتماعی و بهداشت از یکسو و ارائه نظرات متفاوت از سوی کارشناسان در یک محیط شغلی با شرایط یکسان از لحاظ میزان آلاینده‌ی ابراز ناخرسندی کرد و گفت: گاهی اوقات کارفرمایان با پرداخت رشوه، باعث ظلم در حق کارگران می شوند. از طرفی من نمی دانم چرا زمانی که هیچ تغییری مثبتی در یک محیط کار ایجاد نشده است، کارشناسان نظرات متفاوتی نسبت به سال های قبل داده و اعلام می کنند، این کارگاه دیگر شامل سخت و زیان آور نمی شود.

دستوری در پاسخ به موارد طرح شده توسط نماینده کارگران در کمیته های بدوی استان گفت: ممکن است در یک واحد صنعتی، شغلی سخت و زیان آور محسوب شود، اما شغل دیگری نشود، ما منکر اخذ رشوه در موارد معدودی نیستیم، اما اکنون برای جلوگیری از بروز هرگونه شیطنتی نظارت بر فرایند امور را بیشتر کرده ایم.

عبد حافظ در ادامه این مبحث گفت: از آن جایی که پرداخت مبلغ 4 درصد بیمه مشاغل به کارفرما سخت و زیان آور طبق قانون برعهده کارفرما است، در صورت عدم اجرای قانون از سوی کارفرمایان، کارگران می توانند برای جلوگیری از بروز مشکل، این مبلغ را خودشان پرداخت کرده و سپس از کارفرما استرداد کرده یا در مراجع حل اختلاف اداره کار برای مطالبه این مبلغ از کارفرمای خود شکایت کنند.

امینی در ادامه به بحث گروه ب اشاره کرد و گفت: برخی از کارفرمایان طی این مدت اقدام به بهبود محیط کاری از لحاظ ایمنی و کاهش آلودگی کرده اند، ما علیرغم صرف هزینه های میلییاری، متأسفانه بازرسان همچنان این مشاغل را در رده سخت و زیان آور جای داده اند. مساله بعدی کمبود شرکت های خدمات سلامت کار در استان است، در حال حاضر ما در استان حدود شش هزار و 740 واحد صنعتی داریم و تنها 8 شرکت صلاحیت آلاینده‌ی سنجی از واحدها و اعلام نظرات کارشناسی دارند، بنابراین ضروری است تا فرایند صدور مجوز برای این شرکت ها تسهیل شود.

وی با اشاره به اینکه فعالیت در مشاغل سخت و زیان آور باعث فرسودگی جسمی و روحی و در مواردی مرگ زود هنگام می شود، این سوال را مطرح کرد که چرا قانون مانع فعالیت دوباره بازنشستگان سخت و زیان آور در واحدهای تولیدی نمی شود؟

امینی همچنین به نحوه مشخص کردن سخت و زیان آور بودن مشاغل، طی سال های قبل شد و گفت: بازرسان چگونه بدون مشاهده وضعیت واحدها در گذشته، می توانند نظر کارشناسی بدهند.

دستوری در پاسخ به این سوال گفت: قبلاً تنها 2 شرکت سلامت کار در استان وجود داشت و اکنون 8 شرکت فعالیت دارند، با این حال برخلاف گذشته اکنون فرایند اعطای مجوز فعالیت به این شرکت ها تسهیل شده است، اما درخواست چندان برای تصدی این امر وجود ندارد. وی ادامه داد: میزان آلاینده‌ی نخستین بازرسی از واحدهای تولیدی برای ما ملاک سال های قبل حساب می شود.

پرداخت ماهانه 4 درصد حق بیمه مشاغل سخت و زیان آور به نفع کارگر و کارفرما

بهراد فرشاد؛ عضو کانون کارفرمایان استان در این میزگرد با اشاره به اینکه چند سال در شورای حل اختلاف استان حضور داشته و مدتی نیز در کمیته سخت و زیان آور بوده است، گفت: من به عنوان یک کارشناس معتقدم باید پرداخت 4 درصد مشاغل سخت و زیان آور در پایان هر ماه محاسبه شود، چرا که این کار هم به نفع کارگر است و هم کارفرما. وی در تشریح دلایل متضرر بودن کارگر در این زمینه گفت: به استناد آرای کمیته بررسی مشاغل سخت و زیان آور استان ها، بارها کارگران به دلیل انحلال شرکت یا محل کار، فوت کارفرما و تقسیم ارث توسط وراث یا نظایر آن، امکان یافتن کارفرما را ندارند و بنابراین در عمل نمی توانند از مزایای بازنشستگی زود هنگام بهره مند شوند. همچنین وقتی کارگر در شغلی مشغول به کار است که بعد از 20 سال مشخص خواهد شد، سخت و زیان آور بوده یا نه! بجای 6 ساعت کار در مشاغل سخت و زیان آور 8 ساعت در روز کار می کند که این امر باعث فرسودگی بیشتر خواهد شد.

مساله دیگر این است که محاسبه 4 حق بیمه در مشاغل سخت و زیان آور بصورت یکجا بر اساس آخرین حقوق کارگر برای 20 سال محاسبه می شود، بنابراین کارفرما به هر طریق ممکن حق بیمه ماهانه کارگر را با حداقل حقوق قانون کار پرداخت می کند و در نهایت کارگر با حداقل حقوق بازنشسته می شود. از سوی دیگر کارگران برای استفاده از مزایای بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان آور، باید در سامانه اداره کار ثبت نام کرده و در نوبتهای طولانی بررسی پرونده توسط کمیته مربوطه منتظر بمانند تا بازرسان اعلام نتیجه کنند، همین امر باعث بروز تنش بین کارگر و کارفرما می شود.

فرشاد در تشریح چرایی ضرر پرداخت یکجای 4 درصد حق بیمه سخت و زیان آور برای کارفرمایان گفت: وقتی کارفرمایان محصولی تولید یا خدمتی ارائه می کنند، ارزش هر محصول یا خدمت بر مبنای عوامل تاثیرگذار قیمت تمام شده آن ارزش گذاری می شود، در صورتی که در حال حاضر امروز کالا یا خدمتی ارائه می شود، اما پس از 20 سال با نرخ حقوق 20 سال بعد، حق بیمه دریافت می شود که اصلاً امکان پذیر نیست و به هیچ وجه نمی توان قیمت تمام شده را طی سال های آتی پیش بینی و بر نرخ قیمت محصول اعمال کرد، بنابراین عملاً کارفرما در این زمینه متضرر می شود. از طرف دیگر از آنجایی که آرای کمیته بررسی مشاغل سخت و زیان آور در استان ها و در زمان های مختلف با یکدیگر متفاوت است، بارها اتفاق افتاده است که کارگری در یک واحد تولیدی شامل مزایای مشاغل سخت و زیان آور شده و کارگر دیگری در همان واحد و همان شغل مشمول استفاده از این مزایا نشده است، بنابراین کارفرما در جذب و نگهداری نیروهای متخصص کاملاً بلا تکلیف خواهد بود.

وی در تشریح مزایای پرداخت ماهانه حق 4 درصد مشاغل سخت و زیان آور گفت: با این اقدام در صورت انحلال محل کار به هر دلیل کارگر متضرر نمی شود، کارگر روزانه 6 ساعت به جای 8 ساعت کار خواهد کرد و پرداختی حق بیمه کارگر به مأخذ حقوق واقعی پرداخت خواهد شد. همچنین تعداد پرونده های کمیته های بررسی مشاغل سخت و زیان آور به طرز چشمگیری کاهش خواهد یافت.

کارفرمایان می توانند به راحتی میزان پرداختی حق بیمه را در قیمت تمام شده محصول و خدمات محاسبه و اعمال کنند.

اکنون کارگر نمی داند آیا مشمول بازنشستگی زود هنگام خواهد شد یا نه و مجبور به کار بصورت 8 ساعت در طول روز است، لذا اشتیاقی به کار در چنین واحدی ندارد، اما با

کاهش ساعات کار و تضمین احتساب مشاغل سخت و زیان آور، کارفرمایان دیگر با چالش جذب نیروی کار مواجه نخواهند بود.

گفتنی است در خاتمه این میزگرد بر اساس پیشنهاد تمامی حضار چنین جمع بندی شد که تامین اجتماعی ۴ درصد حق بیمه مازاد واحدهای تولیدی یا خدماتی که مشمول واحدهای سخت و زیان آور می شوند، را به صورت ماهانه دریافت کند تا در این صورت از بروز بسبب بسیاری از مشکلات برای کارگر و کارفرما در آینده جلوگیری شود.